

8JA-1

N. BULKA

1392

20
6

191-200

Ne dritën e yllit

8P1.783-1

B 92

8A-1

Bul 92

~~11339~~

5

N. BULKA

DIV. ... - J. 112118
GJIROKASTER

11685

NE DRITEN
E YLLIT

Shtëpia Botonjëse «Naim Frashëri»

Tiranë, 1952

MUJO ULQINAKU

Ç'janë ata që nxijnë detin?
Nëno! E dëgjon tërmetin?

— Jan hordhitë e dushmanit,
Që t'i vënë zjarr vatanit
O biro!

— Ç'jan ata këmishë - zesë,
Që po vinë aq serbes,
Me ca pupla si këndes
O nëna ime?

Ata janë mizorira
Që po vinë me zinxhira,
Të na lidhin këmb' e kokë,
E ta bëjnë var e gropë,
Çdo luath, çdo fush e pyll
Do nxirosinë çdo yll!
Pa do mbushin me kufoma,
Me kufoma, ah të njoma
Çdo kodrin e çdo hendek
Mal më mal! e brek më brek.
— Zjarr nga deti, zjarr nga qjelli;
Nëno u sterrua dielli!

— Durrës ty o Durrës plak,
Hasmi po të shkel në prak!
Populli u mbyt në gjak.
Çpo lëfton një ulqinak.
Lëfton djali, lëfton plaku
Gjer në gju na vate gjaku,
Bjeri Mujo Ulqinaku

Për liri.

Lëfton populli arbreshit.
Si dikur me pallë sheshit
Për Shqipri.

Thrret Guzzoni: Mamma mia,
Ç'burra paska Shqipëria!,

Telegramet venë e vinë
Nga Llondoni në Athinë
Nga Belgradi n Amerikë,
Nga Asia në Afrikë
Nga Parisi gjer në Moskë
Çpo lëftojnë geg' e toskë
Për një truall për një prak,
Rrugët lahenë me gjak!

Kush lëfton ashtu më këmbë?
Kush ha hekurin me dhëmbë?
Janë burrat shqipëtarë,
Që po heqin zorrët zvarë!,

Të trathtuar nga një mbret!
Q'u degdis për në kurbet!

Është Mujua një kapter,
Që lufton e vdes me nder!

Dhe ja plumb i mallëkuar,
Tej-përtej në kraharuar!
Ç'na u mbyt trimi në gjak,
Për një truall për një prak,
Nëna me të madhe qan,
Kur sheh shtrir' atë luan:
— Gjirin ta kam bër' hallall
Xhan o shpirt me yll në ballë!
Ti m'u vrave për liri
Ndaj të qan një Shqipëri,
Bir o bir si lumthi ti.

KUSHTRIM NGA PEZA

Çka pllakosur errësira
Vëndin tim!
Skllavëri, kamzhik zinxhira
Dhe mjerim!

Re të zeza nga çdo anë!
Tingëllon nër male, fusha,
Një këmbanë.
Tingëllon këmban e zisë
Çip më çip të Shqipërisë!
Tradhëtia po mer dhenë,
Robëria mbyt milenë,
Dhe pamporat nxijnë denë!

Ç'paska rënë hije zisë,
Çip më çip të Shqipërisë!

Vrënjtur burrat, qajnë gratë
Zhgaba hesht në mal të thatë..

— S'paska burra që t'i dalin
Zot vatanit?
S'paska trima që t'i japin grusht
Dushmanit?

Kukuvajka, sorra, korba
Fluturojnë,
Gjer në qjej të errësuar,
Dhe Shqiponja zemër hekur
Paska vdekur
Emër - shuar?....
Turp e tmerr....

*Dhe në var në fund të dheut
Lëviz trup i Skënderbeut!*

*Ndaj rënkojnë gra e motra
Ndër të zeza;..
Kur një zë buçet rrufe
Thellë nga Peza
— Mjaft me lot, mjaft me rënkime
Nëna ime!
Popull ty të qofsha falë,
Të kam at e më ke djalë!
Erdhi koha, bura gra ta bëjmë
Ta bëjmë fora,
Komunisti kur e heq
S'i shkon bosh dora!
Se e ndrrin yll i Kremlinit,
Se e prin tjal' e Stalinit.
Dhe kushtrimi mori dhenë!
Zhgaba trime la folenë!
Dhe Partia me flamur
Që mban në dorë,
Yje, yje, për rreth kokës
Një kurorë,
Përmbi male me dëborë
Ngjall një popull gjysmë vdekur,
Farkëton një zëmër hekur.*

*Dhe në varr në fund të territ
Prehen eshtrat e Skënderbeut!
Se nër qej të Shqipërisë
Po gjëmon zër' i Enverit!*

BRIGADAT

*Ç'u mbush mali me petrira
Me drangoj,
Ndaj po oshëtin përroj.
Thonë se po vjen tërmeti!
Ndaj i egër shkumzon deti!
Thonë ra rrufe nga qjelli,
Ndaj u nxi e u zu djelli!
Syrin flak e gjoksin zjarr.
Po sulmon brigad'e parë!
Dil nëno e shiko jashtë
Si flakron brigad'e gjashtë!
Dil shiko malit përpyetë,
Vetëtin brigad'e tetë!
Prej Skrapari në Berat,
Fluturon brigada shtatë.
Kërcet topi anës tjetër;
Ububu, brigada katër!
Ç'jan ato vetulla zes,*

*Ngjeshur bombat mu në bres?
Si s'e njuh brigadën pesë?
E shikon një re të zezë,
Që po zbret nga trimja Pezë,
Hapur gjoksat si asllanë,
Që sulmojnë mbi Tiranë?*

*Vërë re! u skuq Vijosa!
Po nxin mali Trebeshinës!
Pallë çveshur si fatosa
U përhap kudo si zjarri
Që nga Vlora e Skrapari,
Labëri, Shkodër, Tiranë
Korçë, Dibër, nga çdo anë,
Ajka e rinisë ranë!*
— *Bubu ç'varre pa kurora
Ç'po shikoj Oh unë e gjora
 Bir o bir.
Dhe mbi qiell të sterosur
Grumbuj gjeraqina sorra!
— Bir o bir!*
*Mali bardhë me dëborë
Mu mbi var u ri kurorë
Dhe mbi ballë yll u ndrit;
S'e shikon si llambarit?*

Shtrëngon dhëmbët nën e madhe

Shqipëtare

Mu si shqipe e egërsuar

Dhe krenare:

Edhe pyet e thelluar

Në mejtim,

Si e thonë kapedanë që i prin?

Mi të gjithë mu si Ylberi,

Komandant i prin Enveri.

"PARTINË MBI TE GJITHA"

Po na vjen Dhjetëvjetori!

Ç'do këndojë vjershëtori

Q'i del afsh nga krahërori?

Dhjetë vjet Parti-lavdi!

Do këndoj popullin tënë

Dje me njerjë, sot me nënë

Sot i gjallë, plot shëndet

Ngjitem gërxeve përpjetë,

Maja maljt gjer te retë:

Se atje gjej frymëzime

Ku çdo shkëmb ruan kujtime

*Ku dhe gurit i çkëputet
Pshërëtimë prej kraharorit,
Oh! për gjakun e dëshmorit!
Ku çdo shkoz² e çdo muris
Po bën roje*

*Mbi një varr të vegjëlisë —
— Bijtë trima të partisë!
Frymëzim kam shkrepë, pyje
Rreth e rotull gjelbërime
Të qëndisura me yje
Ku ka çerdhen shqipja trime.
Frymëzim gjej ndër lugina*

*Ku ka fryrë suferima
Ku buçet Vijosa plakë
Dhe tregon me oshëtimë
Për dragoj me tym e flakë.
Sa përpjekje! sa beteja!
Ku me zjarr te fush' e nderit
Lind e thuret epopeja
Nga fatosat e Enverit*

*Frymëzim gjej në Selitë
Ku dhe nata lëshon dritë
...Nër Uzina Kombinate.
— Fishkëlle me gaz sirene.
Dit'e natë*

Dhe përhap si vetëtima

Oshëtima.

Ja! shtëllunga tymi ngrihet

Vëndi im po përtërihet

Po sulmon njeriu i ri

Dhe lëfton me gaz në buzë

Çpo buçet ti, o Rinj

Kryet lartë e synë shpuzë

Për Enverin e për Parti

Mbi çdo gjë e mbi të gjitha

Do këndoj si në përallë

Trimëreshë, yll në ballë,

Ty Parti plot me lavdi:

Që me dritën e Kremlinit

Dhe në gjurmat e Stalinit

Na jepë jetë e lumtëri

BUÇET LUMI

Pse buçet ky lum i Matit?

Pse ushton jehona shpatit?

Dallgë e thinjur shkumbëzon

E gjëmon.

Kush e di çdo ketë ngjarël

Kush e di ç'haber ka marël

*U hap lajmi vetëtimë
në Tiranë:*

*“—Dritë, jetë, vegjëlisë
Anëmbanë!”*

*Fjal'e dalë prej Partisë,
Buzëqesh foshnja në sisë.*

Ndaj buçet ky lum i Matit

Kur me vrrull po zbret prej shpatit

Po flet lumi rëndë — rëndë:

“— Gjer më dje si i tërbuar,

«Udhëtoja i harbuar

«Mbillnja timer përhapnja zi

«Më mallkonte plak e i ri.

«Një — nga — një do laj gjynahet

«Gjithë fajet!

«Sot e tutje tërë populli

«Kreshnik

«Do më quaj — «Lumë mik»!

«Shekuj duke udhëtuar

«Sa kam par' e kam dëgjuar..

«Sa kujtime

«Fsheh e ruan zemra ime!

«Mu në der' e fukarasë

«Pashë Vdekjen të trokasë!

«Pranë foshnjes pa gojë

«Pashë nënën të lotojë

«Pashë Urinë të përgjojë:

«Shkuan shekuj.....
 «Shkum` e verdhë e valës s'ime
 «U bë gjak!
 «Kujë, vajë, shkatërrime
 «Më çdo prak.
 «Dhe një ditë.....
 «Nëpër qiej të Shqipërisë
 «Pashë dritën e Lirisë!
 «Pashë kullën e bajrakut
 «Të rrëzohet,
 «Pashë vatrën e bonjakut
 «Që të ngrohet!
 «Dhe atje ku Met Zogolli
 «Vartëri dhe skamje mbolli,
 «Po i jepet vëndit dritë
 «Që nga Mati në Mirditë.
 «Peshkopi e Krujë e Shkodër
 «Po ndriçohet fush' e kodër
 «Myzeqe, Fier, Berat
 «Çdo fabrikë e kombinat!
 «Sipër malesh bie borë
 «Po s'të ngrin,
 «Ulërin tufan ndër pyje
 «S'të mërdhin,
 «Sot po fryn një tjetër erë
 «Dimri kthehet në Pranverë.
 «Vallë kush më jep kuvet?

«Të zgjerohem sa një det?
«Unë plak të bëhem djalë
«Të lëviz hydrocentralë?

«Gjegjet bjeshk' e malësisë
«Buçet zër' i vegjëlisë:
«Ndihm' e madhe e Bashkimit
«Sovjetik

«Zemrën ton' e bën çelik
«Se çeliku është Stalini,
«Që ndrin botën nga Kremlini.

* * *

Gumezhin krenare vala
Malësis i çon të fala.

BIR I VEGJËLISË

— Ti luan bir vegjëlie
Ku ke qënë,
Qindra vjet s'të ka parë
Vëndi tënë,
Kur errsira kish pllakosur
Dhe kur nata s'kish të sosur,
Mugëtirë nëpër male,
Nëpër pyje,
Ku as qjelli s'kishte yje?
Ku ke qënë?

* * *

— Njëpër pranga kam jetuar,
I munduar,

Jo si skllav në ferr i zhytur
Në farmak e vrer i mbytur,
Po i gjallë, jo i vdekur
Zemër-hekur!

Shpesh zinxhirat i kam tundur,
Male, dete, kam lëkundur;
Dhe si mbytesha në gjak,
Më shkelmonte hasmi plak.

Përsëri në robëri!
Dhe një nate të Nëntorit
Fort të ngrirë,

Po zvarrisesha i mpirë,
Në zinxhirë:
Kur një shqipe sy-petriti,
Me dy krahë prej graniti,
Më trokiti»

— Ngreu skllav, të erdhi dita.
Për të verbrit zbardhi Drita!
Jam me ty si mish e thua,
Eja pas se më ke mual»
«Dhe u zgjova! Dhe lëftova!
Gjaku det, po e fitova!
Copë-copë u bë zinxhiri.
ISH PARTIA QË MË THIRI!

11690

* * *

Mbi një vatër të nxirosur
 Mbi një truall të shkumbosur,
 Mbeta zot!
 Po kasollja e zhuritur,
 Duhesh ngritur
 Dhe ky vënt duhesh vaditur,
 Jo me gjak e jo me lot,
 Po me djersën e të zot!
 Ndaj tani po çaj tunela
 e bëj malin thela-thela,
 Thaj, kënetë hap kanale
 Ngre me vrull hidrocentrale.

* * *

Dhe kjo baltë
 M' u bë mjaltë...

Se një yll më ndrin përpara
 Mbi traكتورë nëpër ara,
 Nënë tokë në minjerë
 Atë yll e shoh përherë:
 Është ylli Sovjetik
 Që më jep hov e vërtik

* * *

Emri im? Ç'e do t'a dish?
 Ca më thon Mehmet Dervish,
 Ca më quajnë Allabej
 Që çpon pusin tej për-tej,

Ca të tjerë Sali Vatë
Që bën malin një kafshatë!
Dhe disa Negri Nikolla
Që me shokt'e tij sokola,
Sa të hapsh e t'mbyllësh sytë,
E ndërton katin e dytë.

* * *

Mija-mija ne se ç'jemi
Veç një emër gjithë kemi
Tingëllues...
Unë jam LUAN SULMUES!

TAKIMI VOLLGA—DON

Dy lumënjtë gjarpërojnë
Njëri tjetrit drejt i shkojnë
Duket sikur fluturojnë!
Ja! Me vrull po përqafohen
Kur takohen!
I flet Vollga lehtë-lehtë,
Donit të qetë
«S'po më dukesh aq i qetë
siç të quajnë shkrimtarë
dhe poetë.
I rrëmbyer, shtratin tim
sot po sulmon
vala jote po gjëmon—

«— Vollga, Vollga, lum' i gjërë
Zërin tënd shpesh e kam
ndjerë

kur në stepat suferina

ulërinte,

oshëtim' e dallgës s'ate

gjer në gjirin tim arinte!

Namin kam se jam i qetë

po unë eci si rrute

siç po shkon dhe bot' e re.

Vala ime në vrapim:

seç këndon

lavdi, fitim.

Po ti Vollga si ke shkuar?»

«— Shpesh në shekujt e kaluar

vala ime ka rënkuar

kur me qinda mija skllevër

të damkosur

mbi këto ujra zvarë, zvarë,

gjoksat lidhur me litarë,

në kamzhikun e tiranit

hiqni varkat Car-Sulltanit.

Në Tetor shtatëmbëdhjetë,

shkrepëtijnë vetëtimat

e rrufetë!

Jo nga qielli, jo nga retë,

po nga toka e zhuritur,
vegjësia e uritur
ishte ngritur.

Zbardhëdhoi! Ylli i Leninit
llamburiti!

Dhe nga maja e Kremlinit,
botën ndriti.

Dhe për çdo pesëvjeçar
dimëri kthehesh në behar.»

Ja pret Doni me habi:

«— Është e njëjta histori,

po e njëjta mrrrekulli

gjatë brigjeve të mi!

Kur Lenini dha kushtrimin,

bot' e re kundroi agimin.

Bot' e vjetër u përmbys

dit' e saj u vrenjt, u ngrys.

Tok e gjërë e vaditur,

me lot

shkoi në duart e të zot.

Dhe për çdo pesëvjeçar,

dimri kthehesh në behar.

Kur pa prituri....

dymbëdhjet vjet më parë

u sulmuash nga barbarë

Xhinxhis-Hanë Timurlëngë

kapërxyer

**Seç u nxinte mu në gjokës
kryqi i thyer!
Përsëri gjak e lëngatë,
Për një kohë jo të gjatë.
Dhe ata që kapardisur,
Të hasdisur zbardhnin
dhëmbët,
Të përgjakur brekë grisur,
Në greminë i mbajtën këmbët!
Mbi Rajshtagun e Berlinit
U ngrit flamur i Stalinit.»**

Ja pret Vollga:

**«— Edhe mua m' u átrua
kryq' i thyer, gjak përlyer,
gjatë brigjeve të mija,
zgjati kokënë lubija
Po ç'e do se ju këput
Adolf Hitleri: kapu
Pranë teje dorëz armët
Melehovi
botës vjetër ju pre hovi!
Pranë meje dhanë shpirt
sa korparmata...
Hitlerit ju thye shpata.**

1) Personazh reaktionar i Stollchovit në romancin „Dcni i qetë”.

*Dhe tani step' e zhuritur
Më këto ujëra do vaditur!
Sa e madhe qënka forca
E njeriut,
Në kto stepat e veriut!
Edhe në rrugën na ndroi
Na bashkoi.
Ujërat tona nëpër shekuj
do këndojnë
do gjëmojnë;
sinfoni të pa dëgjuar
sinfoni të pa mbaruar
Dit' e madhe po atron.
Ja! agimi Komunizmit
ZBARDHËDHON.*

SHKËMBI I SHQIPONJAVET¹⁾

*Nëpër gërxhet e Mirditës,
Po i hapet rrugë dritës.
Dhe në malet ku sundonin
Markagjona,
Shkrep më shkrep gjëmon jehona:
— Vullnetarë plot po dalin
Enver — Stalin!*

1) Kështu quhet një nga shkëmbënjt më kokë-fortë të rrugës së dritës.

— “ Hapu shkëmb, mos ha inat !
Mjaft i mbajte kryet lart !
Hapu se t'i derdha zorret,
S' i sheh krushqit e dasmorët
Që për Ulëzë po shkojnë ?
Lumin venë të martojnë !
Lumin do t' a nisin dhëndër,
Kio s ish parë as në ëndër !
Po ti qënke kokë shkëmb,
Kam vendosur të të shëmp
Shkëmb — o — shkëmb !

Em krenar, em i hutuar,
Gjegjet shkëmbi zëmëruar :

— Mija vjet në këto rrëza,
Plot me çerdhe për thëllëza,
Shqipe malesh e skifterë
Kam sfrehuar ;
Po askush nuk ka guxuar,
Të më thotë — “ Luaj vëndit :
Sikur t' isha pend' e shpendit !
Ti dialosh me pistolet,
Me kë matesh ? Kujt i flet ?
Quhem shkëmbi i shqiponjës ! ”

— Edhe unë o Kokë — shkëmb,
Jam një minator Sulmonjës!
Hija jote nuk më trëmb!
Dhe fitilit i flakë,
Shpell e tërë u përflak.
Thellë oshëtiu lugina
Po kremton tërë krahina,
Se po hapet rrug' e dritës;
Mes — për — mes njasaj Mirditës.
Cop' e thrime rrukulliset,
Shkëmbi plak mu në luginë;
Errësira po zvarriset
Në greminë.